

COGNITIO OBJECTIVA OBJECTIVM

IURISPRVDENTIA

SCIENTIA
IUSTITIA
ARS BONI ET AEQVI

COSPICVOS EX ATAVIS AOVILA MPERISPPECTABILE SIGNV EFFICACIASTRADES VNDIQZ

RES DIVINAE

LEX EST
CONSTITVTIO
SCRIPTA
CORPUS REI VBI SPONSIO

PACATORI ORBIS CAROLO QVINTO ROMANORVM IMPERATORI

CLEMENTIVS DE CORI FERDINANDO CESARI INEVANTI HISPANIARVM REGE

RES HVMANAE

TACITVS COSENSVS
CONSVETVDO

IURISPRVDENTIAE Liber primus, instar disciplinae institutus, & Axiomatibus magna ex parte conscriptus: Autore SEBASTIANO DEARETO Arestationense, Iureconsulto, & Legum professore ordinario, in inclita Illustrissimorum Archiducum Austriae Academia apud Friburgum Brisgoae.

COMMERCIA RERVM ETHOMINVM

Vnde, quid, & quo Ius claudatur limite, dictu Difficile: at usquequaque ecce Tabella docet.

I N V I C T I S S I M I S,
M I S, P O T E N T I S S I M I S,
I L L V S T R I S S I M I S Q V E P R I N C I P I
 bus, & Dominis, Dominis CAROLO, &
 FERDINANDO Romanorum Impe-
 ratori, & Cæsari semper Augustis:
 Germaniæ, Castiliæ, Aragoniæ,
 Dalmaciæ, Croaciæ, Hun-
 garia, & Bohæmiæ
 &c. Regibus;
 Archiducibus
 Austriæ, Ducibus Burgundiæ &c. Princi-
 pibus suis clementissimis, SEBA-
 STIANVS DERRERVS,
 Areflauiouensis, I. V. Do-
 ctor, & Legum Profes-
 sor ordinarius, in
 prima Archiducum Austriæ Academia, apud
 Brisgaudiæ Friburgum, sese cum sum-
 ma honoris & operarum exhibi-
 tione commendat,

O T E R I T I N V I C T I S S I M I S
 tuisimi Illustrissimis
 què Principes sem-
 per Augusti, pluri-
 bus nouum atq; inso-
 lens uideri, quod ego
 præfens specimen in
 legalibus scitis potius
 sub Iurisprud. conte-
 xtu ac nomine, quàm

tibus Libris, non minus nouem, adhuc absoluendis, facilius suffici, aut in melius restitui possint. Hinc igitur laborem nostrum Inuictissimi Principes, pro uestra insigni atque innata clementia, qua uobis inferiores multos à tergo relinquitis, boni cōsultite, illum potenti uestro patrociniō sic amplectimini, ut inde synceriores homines, quibus in Iure uera discendi & docendi ratio cordi est, animum resument: Inuidi uerò, & qui prorsus in malum æmulantur, mordax uenenum suppressere, atque liuido pectore stomachantes, concoquere cogantur. *Viuant ualeantque Inuictissimæ Maiestates uestræ. Friburgi, Calendis Ianuarijs. Anno M. D. XL.*

Disciplinæ
in quo con-
ueniant,

DISCIPLINAE HOC
unicum habet præcipuū & pecu-
liare, quòd in illis, principe loco
obiectū (quod materia, circa quā
nominari solet) ad propriam rationem co-
arctari, illamq; rationē^a uicissim ad omneis
obiecti species, pro modo latitudinis, accom-
modari necesse sit.

^a Aristoteles, j. lib.
ethi. cap. j.

Disciplinæ
per quid in
uicem secer-
nantur.

2 Equidem per hanc unicam coarctatio-
nem & accommodationem, disciplinæ inui-
cem liquido discrimine secernuntur, nasci-
turq; in illis quæq; pertinens consideratio,
& præceptio.

Idem obies-
ctū, sub di-
uersa ratio-
ne, in diuer-
sis discipli-
nis cōsyde-
ratur,

3 Nam qui eò laborat, ut mortale^b hoc, in-
duat immortalitatem, pro æterna beatitudi-
ne perfruenda: is fidem, charitatem, & cæ-
tera salutis æternæ adminicula scrutatur, &
exercet. Qui uerò destitutam corporis uas-
letudinem reparare pergit, pharmaca con-
templatur: curatq; ut singula singulis mor-
bis pertinenter applicet. Quæ omnia, licet
ad idem obiectum, sub alia tamen, atq; alia
ratione adhibeantur, diuersas disciplinas
atq; præceptiones nasci necesse est.

^b j. ad Corinth. xv.

Iuris studio-
sus discipli-
næ rationē
sequi pōt.

4 Quod cūm ita sit, nō erit factu difficile,
Iuris studiosos quoq; rationem disciplinæ
amplecti, & obseruare: cūm Iuris prudentia
uera disciplina sit, atq; instar aliarum dis-
ciplinarum^c, obiectum habeat propria
ratione coarctatum, possitq; eadem ratio

^c l. finali. ff. de leg.
iuncta. l. j. ff. de statu
hom.

CAPITV M
PRIMI LIBRI IV,

RISPRVDENTIAE,

DIGESTIO.

IVRISPRVDENTIA.

Ius.

Iuris obiectum.

Ius

Diuinum.

Humanum.

Diuinum

Morale.

Misticum.

Supernaturale.

Misticum

Ceremoniale.

Sacramentale.

Humanum

Naturale.

Formatum.

Naturale.

Natura affectus.

Ius gentium.

Formatum.

Consuetudo.

Scriptum.

Consuetudo

Generalis.

Specialis.

Scriptum.

Priuilegium.

Statutum.

Ius commune.

ALPHABETICVS.

	Tituli.	Axiom.	Paginae
Tutor esse incipiat.	31	16	115
Tutor tueri debet Pupilli patrimonium.	41	20	143
Tutor, Tutela finita, ad quae astringatur.	50	1	19
Tutore idoneo reperto, Tutela ei per iudicē deferri oportet.	36	9	127
Tutorem habenti Tutor non datur.	30	11	111
Tutore reipublicae causa absente, nouus Tutor datur.	Ibidem.	15	112
Tutores contra formam iuris dati, confirmantur.	32	1	116
Tutores & fideiussores ante Magistratus conueniuntur.	38	6	150
Tutores Personis dati ex sequela res Pupilli administrant.	30	3	110
Tutores quasi Tutores qui dicantur.	Ibidem.	10	111
Tutores quibus casibus Seruis dentur.	Ibidem.	8	Ibidem.
Tutores testamentarij quando absq; inquisitione & satisfactioe confirmandi sint.	32	2	116.117.
Tutori aduersus Pupillum quando detur actio utilis.	44	28	158
Tutoris administratio in quibus consistat.	41	1	140
Tutoris autoritas quando non ualeat.	44	5	154
Tutoris autoritas quando recte interponatur.	Ibidem.	4	154
Tutoris confirmatio qualiter fiat.	32	3	117
Tutoris datio certis quibusdam casibus non ualet.	50	9	111
Tutoris datio mixti imperij est.	Ibidem.	14	111

V

Variatio circa diuinum ius per humanam constitutionem undè procedat.	1	15	14
Vbi est Tutela onus, ibi & emolumentum.	32	8	119
Vbi prouentus nō sufficiunt pro Pupillo, administrat Tutor, tactis sacrosanctis Euangelijs.	41	26	144.145
Venia etatis quando impetranda sit.	51	5	171
Venie etatis effectus.	Ibidem.	Ibidem.	Ibidem.
Vera continuatio ad proxima.	6	50	43
Vis Legis in Consuetudine quid operetur.	4	20	20
Vnicus actus, Populi consensum non plane declarat.	Ibidem.	17	19
Vnio hypostatica supernaturalis.	2	8	11
Vulgò concepti qui sint.	20	3	86

P I N I S.

L V G D V N I
 Subscuto Colonienſi, apud Ioannem
 & Franciscum Frelæos, fratres,

1	10	10
2	10	10
3	10	10
4	10	10
5	10	10
6	10	10
7	10	10
8	10	10
9	10	10
10	10	10
11	10	10
12	10	10
13	10	10
14	10	10
15	10	10
16	10	10
17	10	10
18	10	10
19	10	10
20	10	10
21	10	10
22	10	10
23	10	10
24	10	10
25	10	10
26	10	10
27	10	10
28	10	10
29	10	10
30	10	10

1	10	10
2	10	10
3	10	10
4	10	10
5	10	10
6	10	10
7	10	10
8	10	10
9	10	10
10	10	10
11	10	10
12	10	10
13	10	10
14	10	10
15	10	10
16	10	10
17	10	10
18	10	10
19	10	10
20	10	10
21	10	10
22	10	10
23	10	10
24	10	10
25	10	10
26	10	10
27	10	10
28	10	10
29	10	10
30	10	10

Y O U R
 S U B S C R I B E R S
 R E S P E C T A B L Y
 R E M I N D E D